

СТАНОВИЩЕ

Дисертация на тема: СТИМУЛИРАНЕ НА САМОРЕГУЛАЦИЯТА И МОТИВАЦИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ИНТЕГРИРАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕН ПОТОК В ОБРАЗОВАНИЕТО

Докторант: МАРИЯН ПАНТЕЛЕЕВ ФИЛИПОВ

Научен ръководител: Доц. д-р Миглена Кръстева-Иванова

Изготвил становището: доц. Павлина Петкова Дамянова, дм

Дисертационната тема на Мариян Филипков е в полето на най-модерните и значими за нашето съвремие области - въздействието на компютърните технологии върху психичния процес, мотивацията и саморегулацията на учениците. Много точно докторантът анализира в няколко посоки противоречията между технологиите и изискванията на образователния процес, академичните изисквания на регулиращите държавни институции и очакванията на учениците. Точно тук, докторантът полага целта на своята научна разработка, „да се разработят стратегии, които подпомагат при учениците развитието на умения за саморегулация и вътрешна мотивация в образователния контекст.

Глава първа на дисертацията е много добър обзор върху психологичните аспекти на прилаганите технологии в образованието у нас и в света, теориите за психологичен поток, моделите на партньорско обучение, проекто-базирано обучение, игровизация, изкуствен интелект, интегриране на СТИМ и СТЕАМ идеите, повишаване на мотивацията, саморегулацията и ангажираността на учениците. Втората глава на дисертацията представя как е проектиран образователен портал с основна концепция и предвидени функционалности. В тази част има подробно описание на планираното взаимодействие между различните модули на портала и очакваните им ефекти върху учебния процес. Създадена е детайлна авторска анкета, която оценява отношението на учениците към всеки от модулите. Специално искам да подчертая значимостта на първия модул „пресонален ментор“, действа не само като довереник и подкрепящ наставник, но следи и подпомага учебния прогрес на учениците, „насърчава развитието на чувството им за самоуважение и самостоятелност“, така той влиза в „съгласие със стратегията за хармонично и авторитетно родителство, за скринингов инструмент за ранна оценка и последваща

корекция“, описани в по-ранен етап от научния ръководител на докторанта. Много подробно са разработени следващи модули: чат бот и взаимодействие с другите модули от програмата, изведени са шест основни психологични области на неговото въздействие. Така са разработени седем основни модула на портала, с подробно описани компоненти и психологични области на въздействие между образователния процес, самооценката, мотивацията на учениците и цялостна подкрепа, насочена към тяхното индивидуално развитие и добро психично здраве. В едно коректно обобщение на компонентите на втората част са изведени най-важните психологични аспекти на мотивация, самоконтрол и психологичен поток в динамичната и интерактивна учебна платформа.

Третата глава представя дизайна на изследването. Използвани са три основни психометрични инструмента за оценка на мотивацията, саморегулацията и психологическия поток, както и две авторски анкети. Основната цел на докторанта е да се изследва връзката между саморегулацията и мотивацията на учениците в гимназиален етап на образование и тяхното постигане на състоянието „психологичен поток“. Съразмерни и добре формулирани са четирите допълнителни цели, пет хипотези, планираните изследвания и седем задачи структурирани спрямо логическия процес на научното изследване. В частта за методологията на изследването резюмирано, но в много добре мотивирана последователност на научното изследване са представени всички етапи и стъпки на първия етап, изработване и подготовка на психологичен инструментариум, цел, процедури на събиране на данни, методи на статистически анализи, интерпретации, етични съображения, обобщения и заключение. Много подробно е описан и вторият етап на изследването, където се използва авторски стимулен материал от презентация и лекция, за да се демонстрират възможностите на образователен портал и взаимодействието между неговите модули, организиращи синтеза между теория и практиката. След това е изготвено анкетно проучване на ефективността на провежданите компоненти на портала.

В четвърта глава са направени много сериозни обобщения на проведените изследвания в двата етапа. Тук изключително добре са изведени значими данни, вътре групови сравнения, последвали интерпретации, всичко това онагледено с много подробни таблици. Прецизно и съразмерно на

данните докторантът извежда важни причини за повишената мотивация при учениците в предложените нови аспекти на учебен процес. В контрапункт са представени и причините, които могат да обяснят по-слабата мотивация в този учебен процес при учениците с нисък успех. Изведени и систематизирани са причините, които могат да допринесат за високата саморегулация при учениците с добър успех, но и при учениците с нисък успех. Отново от позицията на самокритичност докторантът полага бъдещи цели на анализ и разработване на по-ефективни стратегии за повишаване мотивацията и ангажираността на тези ученици. Тук той умело разделя подходите на психологични, педагогически, технологични иновации, като към всяка една от тях дава предложения и изграждане на холистична програма, която подпомага развитието на само-регулаторните умения при учениците. Сходни подробни анализи са направени за саморегулация и психологичния поток. Изключително ценни са направените обобщения в посока подобряване на образователния процес, за включване на стратегии от психологична, педагогическа и технологична гледна точка при учениците с добра успеваемост и тези с ниска успеваемост. При учениците с ниска успеваемост, докторантът отстоява позицията, че са необходими специализирани стратегии, които кореспондират с идентифицираните в изследването нужди на тези ученици, структурирани в десет основни проблема.

Вторият етап на изследването е фокусиран върху разработването, имплементирането и оценката на ефективността на изработения от докторанта образователен портал. Много детайлно са описани етапите на създаване на този портал от идентифициране на ключови проблеми към изработване на иновативни образователни модули, които да ги преодолеят и оценка на функционалността им. В отделна подчаст са описани демонстрации на образователния портал пред ученици и учители, като в отделни таблици са представени оценките на 108 от участниците за ползите при всеки модул, като оценките са предимно високо положителни. С добро чувство за самокритичност и реализъм, докторантът обобщава постигнатата ефективност на въведените модули, но идентифицира и областите, в които ще направи бъдещи подобрения и насоки за ефективно интегриране на тези иновации в образователната система.

В петата глава е направен сериозен анализ на резултатите и заключение, което преминава през заложените хипотези и отчита тяхната степен на доказване. Всички тези анализи и интерпретации са съразмерни към данните от изследването и психологичните теории за интегриране на технологичните постижения в образователния процес. Много реалистично докторантът отчита, че не е наблюдавал „типични психологични рискове“, но има готовност за потенциални опасности, свързани с използване на онлайн ресурси в образованието, като е формулирал основни пет предположения. Докторантът коректно на своите анализи и интерпретации формулира по три основни приноса към психологията, образованието и информационните технологии в образованието. Авторефератът отразява най-важните части от научното изследване, анализи, интерпретации на данните и иновативни предложения.

По същество нямам критични бележки, дисертацията покрива високите критерии за докторска степен, тя е истинска иновация и престиж да докторската програма по Психология! Имам две препоръки:

- Много настоятелно насърчавам докторантът и неговия научен ръководител да участват в Европейски проекти за интегриране на техния вече научно разработен проект за въвеждане на съвременните технологии в образованието, с цел интегриране със сходни идеи на психолози от други европейски страни и получаване на финансова подкрепа. Това ще бъде сериозен престиж лично за тях и за Катедрата по Психология към ВСУ.
- Докторантът да направи повече публикации в научни и популярни списания, доклади на образователни конференции, за да популяризира този интегративен проект, изключително ценен за предстояща реформа в образованието у нас.

В заключение предлагам на членовете на Научното Жури да гласуваме на МАРИЯН ФИЛИПОВ научната и образователна степен „Доктор“, професионално направление 3.2 „Психология“, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

15.07.2024
Варна

Изготвил становището:
доц. П. Дамянова